

SPO-WKP 2004-2006 a PO IG 2007-2013 – wsparcie innowacyjności polskiej gospodarki przez sferę B+R z wykorzystaniem funduszy strukturalnych

Wstęp

Celem referatu jest przedstawienie wsparcia innowacyjności polskiej gospodarki przez sferę B+R za pomocą funduszy strukturalnych, publicznego wkładu krajowego oraz środków prywatnych. W referacie przytoczono podstawowe dane dotyczące samego Działania 1.4. SPO-WKP oraz projektów, które w ramach niego uzyskały dofinansowanie. Dane te pozwoliły na scharakteryzowanie podmiotów oraz rodzajów projektów, które uzyskały dofinansowanie wraz z przedstawieniem oczekiwanych ich rezultatów.

W referacie przedstawiono również główne problemy towarzyszące wdrażaniu Działania 1.4 SPO-WKP oraz informacje na temat dokonanych refundacji.

W ostatniej części przedstawiono podstawowe różnice między SPO-WKP a PO IG w odniesieniu do ich części związanych ze wsparciem sfery B+R.

Nauka, SPO-WKP, Działanie 1.4

Powszechnie uznaje się, że Nauka może być źródłem innowacji w gospodarce, jeżeli jej wyniki zyskają szansę praktycznych zastosowań poprzez kontakt z przedsiębiorcami a ona sama otrzyma wsparcie intelektualne, infrastrukturalne i finansowane pozwalające jej na rozwój. W roku 2004, czyli pierwszym roku początku perspektywy finansowej 2004-2006 związanej z przyznanymi funduszami Unijnymi dla Polski jak pełnoprawnego członka UE nakłady budżetowe na naukę wynosiły 0,31% PKB, zaś pozabudżetowe – 0,25% PKB. Wartość wskaźnika GERD (nakłady krajowe brutto na działalność badawczo-rozwojową) w 2004 r. wzrosła w porównaniu do wartości z 2003 r., ale wartość relacji GERD/PKB pozostała na niezmiennym poziomie i wyniosła 0,56%¹.

---

¹ Wskaźnik GERD w cenach bieżących w 2003 r. wyniósł 4558,3 mln zł, zaś w 2004 r. – 5155,4 mln zł; zob. *Nauka i technika w 2004 r.*, GUS, Warszawa 2005. Większość danych, które zawarte są w części diagnostycznej sektora B+R pochodzą z ww. publikacji.

Wsparcie rozwoju innowacyjności polskiej gospodarki poprzez zacieśnienie więzi między sferą badawczo-rozwojową, czyli tą tworzącą nową wiedzę a przedsiębiorcami, czyli tymi, którzy mają jej dokonania implementować do gospodarki znalazło swoje miejsce w Sektorowym Programie Operacyjnym Wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw szczególnie w Działaniu 1.4. Całkowite planowane nakłady na Program wynoszą 11 149 666 180,00 PLN, z czego 6 568 694 620,00 PLN obejmuje dotacja z EFRR i budżetu krajowego pozostałą część wkładu mają zapewnić przedsiębiorcy². Wartość nakładów na SPO-WKP wydaje się duża, aczkolwiek należy pamiętać, że obejmuje ona perspektywę finansową 2004-2006 z dwuletnim okresem rozliczeniowym.

Rozpisanie nakładów na Działanie 1.4 przedstawia tabela 1, do której zawartości w celu zaznajomienia się zapraszam.

Tabela 1. Działanie 1.4 struktura finansowania

Działanie 1.4 źródła finansowania w Euro		
	przed realokacją	po realokacji
EFRR	100 848 448,00	88 850 000,00
Krajowe	37 400 000,00	32 940 000,00
Dotacja razem	138 248 448,00	121 790 000,00
Środki prywatne	50 570 000,00	50 570 000,00
Nakłady razem	188 818 448,00	172 360 000,00
Działanie 1.4 źródła finansowania w PLN (kurs Euro – 3,8305 PLN)		
EFRR	386 299 980,06	340 339 925,00
Krajowe	143 260 700,00	126 176 670,00
Dotacje	529 560 680,06	466 516 595,00
Środki prywatne	193 708 385,00	193 708 385,00
Nakłady razem	723 269 065,06	660 224 980,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Uzupełnienia Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw

Jak wynika z powyższej tabeli na Działanie 1.4 ustalono wstępnie wielkość całkowitej dotacji na poziomie 138 248 448,00 mln Euro, która na skutek realokacji została zmniejszona do 121 790 000,00 Euro. W efekcie udział dotacji na cele związane z działaniem spadł w Programie z 8,06% do 7,10%, a w samym Priorytecie 1 SPO-WKP, którego celem jest rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności poprzez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu, udział ten spadł z 20,85% do 18,37% dotacji na realizację jego przeznaczonej. W przypadku realokacji na uwagę zasługuje fakt dokonania jej tylko i wyłącznie dla środków

² Wyliczenia na podstawie zapisów kwot w Uzupełnieniu do SPO-WKP oraz wymnożeniu przez obowiązujący dla nich kurs euro – 3,8305 PLN

mających pochodzić z dotacji, nie zmniejszono natomiast oczekiwania związanego z zaangażowaniem środków prywatnych w przedsięwzięcia związane z tym Działaniem.

Przytoczone dane oraz fakt realokacji świadczy o tym, że wsparcie sfery badawczo-rozwojowej w kontekście całego Programu oraz jego Priorytetu, który stawia na rozwój instytucji otoczenia biznesu nie jest celem nadrzędnym.

Działania 1.4 według zapisów Programu ma na celu *Wzmocnienie współpracy między sferą badawczo-rozwojową a gospodarką*. Cel ten ma zostać osiągnięty za pomocą pięciu poddziałań. Dwa z nich dotyczą projektów inwestycyjnych proponowanych przez jednostki sfery B+R bądź Centra Doskonałości i Centra Zaawansowanych Technologii (działanie 1.4.2 i 1.4.3), dwa dotyczą wsparcia projektów celowych składanych przez konsorcja składające się z przedsiębiorców we współpracy z jednostkami sfery B+R oraz przez Centra Zaawansowanych Technologii (1.4.1 i 1.4.4) a jedno z poddziałań obejmuje projekty foresightowe (dzielące się na projekty badawcze i celowe w zależności od tego czy dotyczą odpowiednio foresight regionalnego, czy branżowego). Tylko projekty inwestycyjne i foresightowe badawcze mogą liczyć w Programie na 100% dofinansowanie pozostałe projekty mogą maksymalnie uzyskiwać do 75% dofinansowania w zależności od wielkości i rodzaju podmiotu bądź konsorcjum starającego się o dofinansowanie.

Przyglądając się tabeli 2 Działanie 1.4 cieszyło się szczególnym zainteresowaniem w przypadku projektów inwestycyjnych – poddziałania 1.4.2 i 1.4.3, mniejszym w przypadku projektów celowych zgłaszanych w ramach poddziałania 1.4.1 i poddziałania 1.4.5 oraz najmniejszym w przypadku poddziałania 1.4.4.

Tabela 2. Wnioskowana liczba projektów na dzień 22 grudnia 2006 roku (wartości projektów i dofinansowania w tys. PLN)

	1.4.1	1.4.2	1.4.3	1.4.4	1.4.5	Razem
Liczba wniosków	101	247	215	11	30	604
Wartość projektów	617 888,54	554 774,18	894 140,35	32 052,38	69 545,76	2 098 855,45
Wartość dofinansowania	250 628,35	500 435,94	851 127,04	11 468,62	57 964,42	1 613 659,95

Źródło: Opracowanie własne na podstawie złożonych wniosków o dofinansowanie projektów w ramach SPO-WKP

Wartość wnioskowanego dofinansowania na dzień 22 grudnia 2006 była prawie czterokrotnie większa niż środki przeznaczone na ten cel w Programie. Duża liczba wnioskowań oraz towarzyszącego im dofinansowania dotyczącego projektów inwestycyjnych może świadczyć o głodzie inwestycyjnym na infrastrukturę w sferze B+R bądź zdecydowanie większej łatwości realizacji tego typu projektów niż projektów badawczych, a także braku konieczności zaangażowania partnerów do realizacji projektu. W tym przypadku zauważalny

jest również niski udział deklarowanego wkładu własnego jednostek w inwestycje. Wynika to z faktu możliwości dofinansowania do 100% inwestycji, słabości finansowej tego typu jednostek bądź zbyt słabego premiowania wkładu własnego przy ocenie merytorycznej projektów. W przypadku projektów poddziałania 1.4.1 i 1.4.4 wartość dofinansowania jest zdecydowanie mniejsza do udziału własnego beneficjentów. Po części wynika to z limitów dofinansowania oraz konieczności zapewniania finansowania kosztów niekwalifikowanych, które towarzyszą realizacji projektu oraz pewnemu znaczeniu wkładu własnego w współfinansowaniu kosztów kwalifikowanych.

Na dzień 22 grudnia 2006 obraz wdrażania Działania 1.4 pod względem ilości umów zawartych bądź tych, które na pewno zostaną zawarte oraz zaangażowanych środków przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Liczba Beneficjentów, z którymi zawarto umowy na realizację projektów w ramach Działania 1.4 SPO-WKP na dzień 29 grudnia 2006 roku (wartości projektów i dofinansowania w tys. PLN) z podziałem na poddziałania

	1.4.1	1.4.2	1.4.3	1.4.4	1.4.5	Razem
Liczba Beneficjentów	33	50	43	6	19	132
Wartość projektów	118 259,18	103 869,92	209 050,81	21 708,47	46 582,68	452 888,38
Wartość dofinansowania	48 082,86	82 982,58	188 655,17	5 413,14	36 534,22	325 133,75

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zaakceptowanych wniosków o dofinansowanie projektów w ramach SPO-WKP

Na dzień 29 grudnia 2006 nie wszystkie dostępne środki na dotację zostały rozdysponowane. Wolne środki czekają na zawarcie 14 umów na realizację projektów celowych do dnia 2 lutego 2007 (całkowity koszt projektów 36 950 764,89 PLN, w tym wartość dofinansowania 14 177 126,33 PLN) oraz dokonania oceny projektów celowych w ramach poddziałania 1.4.1 i 1.4.4 złożonych do dnia 29 grudnia 2006 roku. Fakt ostani nastąpi dopiero w 2007 roku. Z powodu konieczności wypełnienia założeń programu co do udziału środków prywatnych w finansowaniu projektów nie przeznaczono ich na sfinansowanie 75 projektów inwestycyjnych (poddziałanie 1.4.2 i 1.4.3), gdzie Beneficjentami byłyby państwowe jednostki sfery B+R. Obecnie rozwiązano dwie umowy na realizację projektów, jedną w poddziałaniu 1.4.2 i jedną w poddziałaniu 1.4.5.

Jednym z problemów sprawnego wdrażania Działania 1.4 SPO-WKP jest długość trwania procesu aplikacyjnego, oceny wniosków oraz zawierania umów. Wpływ na to ma wpływ wiele czynników. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć:

1. Długość oceny formalnej:
  - a. liczba wniosków,
  - b. wielość załączników,

- c. możliwość poprawek
  - d. przestrzeganie zasad pomocy publicznej w przypadku projektów celowych;
2. Długość oceny techniczno-ekonomicznej i merytorycznej:
- a. limitowana liczba wniosków mogących być oceniona przez Zespół Interdyscyplinarny ze względu na częstotliwości i czas posiedzeń,
  - b. konieczność w przypadku projektów celowych zapewnienia opinii dwóch recenzentów:
    - i. trudność ze znalezieniem odpowiedniego recenzenta,
    - ii. mała stawka wynagrodzenia za recenzję
  - c. konieczność uzyskania promesy;
3. Czas zawierania umowy:
- a. wcześniejsza konieczność kierowania list rankingowych na posiedzenia komitetów sterujących,
  - b. konieczność uzyskania akceptacji Instytucji Zarządzającej programem projektów, które przeszły pomyślnie ocenę,
  - c. 60 dniowy termin na zawarcie umowy.

W konsekwencji ww. czynników czas zawarcia umowy z wnioskodawcą w przypadku poddziałań 1.4.2 i 1.4.3 wyniósł od 9 do 11 miesięcy, natomiast w przypadku projektów celowych mógł wynosić od 3,5 miesiąca w przypadku sytuacji idealnej (czyli takiej, w której wniosek spełnia wymagania formalne, przechodzi sprawnie ocenę i następuje niezwłoczne podpisanie umowy) do kilkunastu miesięcy.

Przedłużający się proces aplikacyjny oraz podpisywania umów, konieczność spełniania wielu wymagań formalnych towarzyszącym realizacji projektów (ustawa zamówień publicznych), kłopoty z dostawcami (rynek wykonawców w przypadku specjalistycznej aparatury 0,25% badawczo-naukowej) oraz czas potrzebny na uzyskanie akceptacji wniosku o płatność stanowią czynniki, które mają wpływ na wykorzystanie dofinansowania z SPO-WKP. Poziom ten jest niski i wynosi powyżej 14% alokacji środków Programu na Działanie 1.4 i to pomimo faktu właściwie zakończenia bazowego zakresu perspektywy finansowej 2004-2006. Warty odnotowania jest fakt wzrostu dokonywanych refundacji, który wynika z przedstawionej poniżej tabeli 4.

Tabela 4. Wykorzystanie środków dotacji dla Działania 1.4 w ramach SPO-WKP

Stan wykorzystania na	Stopa
16 stycznia 2006	0,00%
7 lipca 2006	1,28%
27 października 2006	6,23%

19 grudnia 2006 13,42%

Na koniec roku 2006 14,25%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań tygodniowych IW SPO-WKP

Oczekiwane efekty wdrażania Działania 1.4 SPO-WKP

Zakontraktowane środki powinny służyć zmodernizowaniu bądź stworzeniu nowoczesnych laboratoriów, powstawaniu nowych technologii, metod, produktów, nowych typów usług. W Programie wprowadzono wskaźniki służące ewaluacji projektu. W tabelach 11, 12, 13, 14, 15 i 16 przedstawiono skategoryzowane i skumulowane wskaźniki produktu i rezultatu zadeklarowane przez Beneficjentów realizujących projekty.

Tabela 11. Tabela deklaracji wskaźników produktu przez Beneficjentów realizujących projekty w ramach poddziałań 1.4.2 i 1.4.3

Wskaźniki produktu	Suma/ średnia	Liczba Beneficjentów deklarujących
Aparatura (szt.)	1 215	78
Liczba zmodernizowanych bądź zbudowanych laboratoriów (szt.)	8	6
Liczba zmodernizowanych pomieszczeń laboratoryjnych (szt.)	27	5
Liczba nowo zatrudnionych osób (szt.)	2	2
Nowe bądź zmodernizowane stanowiska badawcze (szt.)	101	16
Powierzchnia budowanych bądź modernizowanych pomieszczeń laboratoriów (mkw.)	5 607,4	19
Samochód (szt.)	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zaakceptowanych wniosków o dofinansowanie projektów w ramach SPO-WKP

Tabela 12. Tabela deklaracji wskaźników rezultatu przez Beneficjentów realizujących projekty inwestycyjne w ramach poddziałań 1.4.2 i 1.4.3

Wskaźniki rezultatu w ciągu 5 lat od zakończenia projektu	Suma/ średnia	Liczba Beneficjentów deklarujących
Uzyskane akredytacje (szt.)	12	6
Liczba wykonanych badań (szt.)	63 344	28
Liczba patentów (szt.)	23	2
Liczba produktów (szt.)	90	1
Liczba rodzajów badań (szt.)	41,6	5
Projekty badawcze (szt.)	279	9
Liczba świadczonych usług (szt.)	211	5
Liczba umów na współpracę badawczą (szt.)	112	3
Liczba wydanych certyfikatów (szt.)	89	4
Liczba wykonanych usług (szt.)	76 876	23
Nowe produkty i technologie (szt.)	203	18
Nowe usługi (szt.)	54	5
Nowe usługi wykonane (szt.)	346	1
Wzrost liczby usług wykonanych (%)		2
Wzrost liczby projektów badawczych (%)		7
Wzrost liczby świadczonych usług (szt.)	87	3

Wskaźniki rezultatu w ciągu 5 lat od zakończenia projektu	Suma/ średnia	Liczba Beneficjentów deklarujących
Prowadzenie szkoleń (szt.)	365	3
Publikacje (szt.)	641	9
Wdrożenia technologii (szt.)	10	1
Wzrost liczby firm korzystających z usług (szt.)	85	2
Liczba firm, które będą współpracować w pracach B+R (szt.)	2 126	23
Liczba firm, które skorzystają z usług laboratorium (szt.)	10 551	39
Liczba placówek badawczych, które skorzystają z laboratorium (szt.)	14	1
Wzrost przychodów laboratorium (w PLN)	3 610 000,00	3
Wzrost przychodów laboratorium (%)		2
Wzrost zatrudnienia (%)		3
Wzrost zatrudnienia ilościowy (liczba osób)	111	26
Zatrudnienie w laboratorium średnia (szt.)	37,40	15,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zaakceptowanych wniosków o dofinansowanie projektów w ramach SPO-WKP

Tabela 5. Tabela deklaracji wskaźników produktu przez Beneficjentów realizujących projekty celowe w ramach poddziałania 1.4.1 i 1.4.4

Wskaźniki produktu	Suma/ średnia	Liczba Beneficjentów deklarujących
Konstrukcje modułów pomiarowych (szt.)	4	1
Liczba wykonanych badań (szt.)	785	2
Liczba przebadanych modułów/ prototypów (szt.)	137	5
Liczba cykli badawczych (szt.)	42	2
Liczba opracowanych metod badawczych (szt.)	7	1
Liczba opracowań badawczych (szt.)	47	4
Liczba prototypów (szt.)	87	20
Liczba stanowisk badawczych/ pomiarowych (szt.)	10	5
Liczba wykonanych zadań badawczych (szt.)	118	11
Liczba wytworzonych narzędzi badawczych (szt.)	2	1
Liczba wytworzonych nowych struktur do badania (szt.)	200	1
Liczba zaangażowanych laboratoriów (szt.)	2	1
Wzrost liczby nowych pracowników (szt.)	27	2
Zrealizowane zadania wdrożeniowe (szt.)	6	1
Zmodernizowane linie produkcyjne (szt.)	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zaakceptowanych wniosków o dofinansowanie projektów w ramach SPO-WKP

Tabela 6. Tabela deklaracji wskaźników rezultatu przez Beneficjentów realizujących projekty celowe w ramach poddziałania 1.4.1 i 1.4.4

Wskaźniki rezultatu w okresie 5 lat od zawarcia umowy	Suma/ średnia	Liczba Beneficjentów deklarujących
Certyfikaty (szt.)	2	1
Długość wykonanych umocnień (km)	2	1
Dokumentacja (szt.)	3	1
Liczba kontraktów na sprzedaż rozwiązań (szt.)	10	1
Liczba map (szt.)	4	1
Liczba przedsiębiorstw, które zakupią produkty/ technologie (szt.)	5	1

Wskaźniki rezultatu w okresie 5 lat od zawarcia umowy	Suma/średnia	Liczba Beneficjentów deklarujących
Liczba przedsiębiorstw zainteresowanych efektami (szt.)	96	6
Liczba technologii (szt.)	3	1
Liczba wdrożeń (szt.)	73	6
Liczba współpracujących partnerów (szt.)	17	1
Liczba wyprodukowanych wyrobów (szt.)	100 207	4
Liczba zgłoszeń patentowych (szt.)	13	6
Nowe rodzaje produktów (szt.)	62	8
Nowe technologie (szt.)	17	9
Obniżka ceny produktu (%)	0,5	1
Obniżka kosztów materiału- i energochłonności (%)	0,1	2
Oszczędności (%)	11,30%	1
Oszczędności (w PLN)	116 000	1
Przekroje geologiczne (szt.)	3	1
Wielkość wytworzonych produktów (szt.)	422 874	2
Wielkość wytworzonych produktów (tony)	2 113	2
Wzrost inwestycji dokonywanych przez przedsiębiorców (w PLN)	25 000 000,00	1
Wzrost wartości sprzedaży (%)	0,721	2
Wzrost wydajności produkcji (%)	6,08%	1
Wzrost zatrudnienia u przedsiębiorcy (liczba osób)	102	6
Wzrost zatrudnienia w laboratorium B+R (liczba osób)	24	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zaakceptowanych wniosków o dofinansowanie projektów w ramach SPO-WKP

Tabela 13. Tabela deklaracji wskaźników produktu przez Beneficjentów realizujących projekty w ramach poddziałania 1.4.5

Wskaźniki produktu	Suma/średnia	Liczba Beneficjentów deklarujących
Baza danych ekspertów bądź technologii (szt.)	22	13
Raport zawierający scenariusze rozwoju (szt.)	46	16
Utworzenie portalu internetowego, zawierającego opracowania projektu (analizy, książka, raporty) (szt.)	7	6
Liczba opracowań dot.: prognoz, potencjału rozwojowego, dorobku innowacyjnego, specjalizacji i ekspansywności, scenariusza zagrożeń oraz sieci osiedleńczej województwa (szt.)	82	6
Liczba zaangażowanych ekspertów kluczowych (szt.)	65	2
Liczba ankiet wypełnionych przez ekspertów dodatkowych (szt.)	1 896	4
Liczba wywiadów z ekspertami (szt.)	50	1
Liczba zorganizowanych konferencji (szt.)	27	10
Liczba przeprowadzonych ankiet (szt.)	18	4
Liczba paneli eksperckich (szt.)	7	2
Liczba spotkań w ramach projektu (szt.)	24	1
Liczba recenzji powstałych na potrzeby projektu (szt.)	9	2
Seminaria (szt.)	20	3
Książka/ przewodniki/ monografie (szt.)	14	4
Liczba partnerów społecznych/ firm towarzyszących pracom (szt.)	115	3
Liczba technologii objętych prognozą (szt.)	50	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zaakceptowanych wniosków o dofinansowanie projektów w ramach SPO-WKP

Tabela 14. Tabela deklaracji wskaźników rezultatu przez Beneficjentów realizujących projekty w ramach poddziałania 1.4.5

Wskaźnik rezultatu w ciągu 5 lat od zakończenia projektu	Suma/średnia	Liczba Beneficjentów deklarujących
Liczba podmiotów gospodarczych, naukowo-dydaktycznych, terytorialnych, które skorzystały z portalu w zakresie foresightu technologicznego w celu podniesienia swojej innowacyjności (szt.)	2 649	13
Liczba osób mogących zaznajomić się z wynikami (liczba osób)	16 400	1
Udział przedsiębiorców korzystających z bazy danych ekspertów i technologii w ogólnej liczbie przedsiębiorców zainteresowanych wynikami projektu (%)		2
Wzrost liczby przedsiębiorstw regionu w Polsce w gronie firm wysoko-zaawansowanych technologicznie, w stosunku do stanu aktualnego (%)	7,00%	1
Liczba prognoz (szt.)	55	6
Strategie (szt.)	4	4
Wzrost wydatków przedsiębiorstw na B+R w obszarze technologii wskazanych za kluczowe dla rozwoju regionu (w PLN)	1,00%	1
Liczba cytowań wyników badań (szt.)	167	3
Liczba możliwych projektów badawczych (szt.)	27	2
Wzrost projektów badawczych robionych z przemysłem (szt.)	15,00%	1
Wzrost projektów badawczych międzynarodowych (%)	15,00%	1
Liczba nawiązanych sieci współpracy pomiędzy sferą naukowo - badawczą a przedsiębiorstwami (szt.)	16	2
Ilość programów rządowych, w których zostaną uwzględnione wyniki Foresightu (szt.)	6	2
Liczba wdrożeń (szt.)	11	2
Wzrost przychodów instytucji badawczych (%)	20%	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zaakceptowanych wniosków o dofinansowanie projektów w ramach SPO-WKP

Brak standaryzacji wskaźników służących ocenie projektu będzie utrudniał ocenę całego Działania i uniemożliwi analizę porównawczą pomiędzy poszczególnymi projektami szczególnie w relacjach nakładów do efektów. Żaden ze wskaźników nie obejmuje wszystkich projektów. Z wielości wskaźników na pewno wynika różnorodność efektów jakie niesie ze sobą realizacja projektów. Wskazują one na możliwości powstania nowych produktów, technologii, usług, stanowisk badawczych, laboratoriów, raportów, patentów wydanych akredytacji i wydawanych certyfikatów. Zbyt mało jest jednak wskazań wśród deklaracji Beneficjentów dotyczących korzyści ekonomicznych, być może trudnych do oszacowania.

Tabela 15 przedstawia deklarację Beneficjentów dotyczącą efektów funkcjonowania laboratoriów powstałą na podstawie informacji pokontrolnych. Poniższe dane dotyczą głównie projektów inwestycyjnych (poddziałania 1.4.2 i 1.4.3).

Tabela 15. Tabela deklaracji wyników realizacji projektów przez Beneficjentów Działania 1.4 SPO-WKP

Wskaźnik rezultatu	Suma	Liczba deklaracji pokontrolnych
Liczba wykonanych badań	1 208	11
Liczba zleceń	173	11

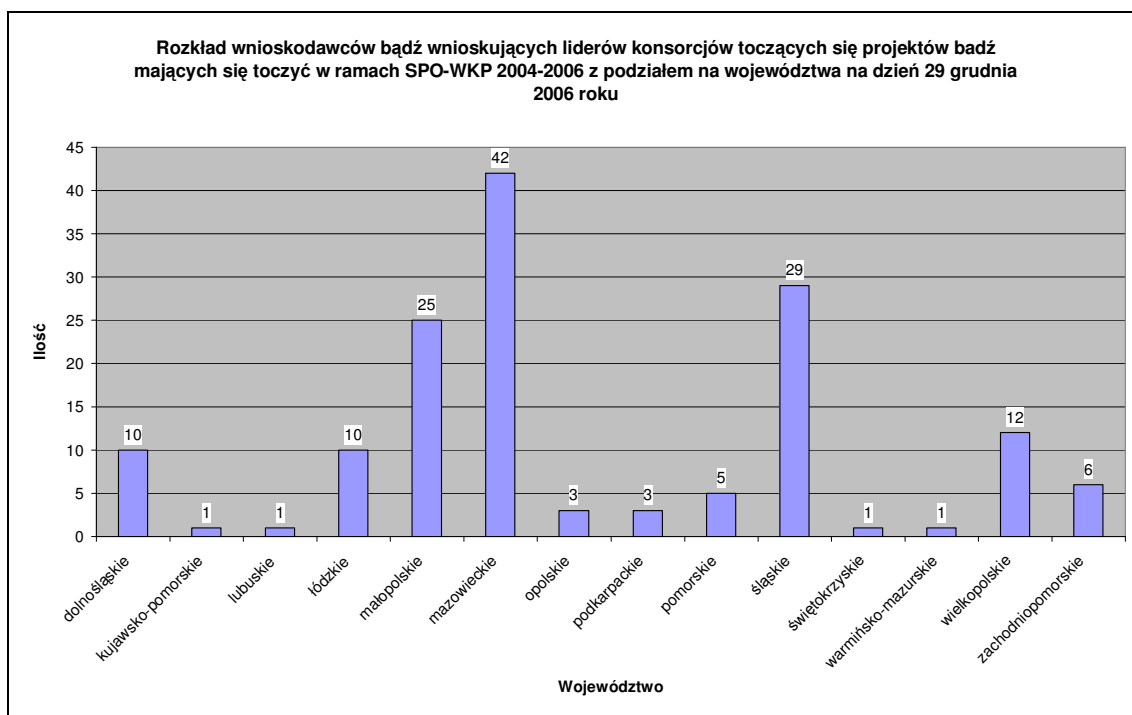
Rodzaje świadczonych usług	20	4
Liczba wykonanych specjalistycznych usług	9	2
Projekty badawcze	6	3
Wartość szacowanych usług w 2007 roku	720 000,00	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pokontrolnych z realizacji projektów

Jak wnika z powyższej tabeli widoczne są już efekty inwestycji współfinansowanych w ramach SPO-WKP, pomimo trwania jeszcze większości projektów (Liczba zakończonych projektów na dzień 29 grudnia 2006 roku wynosi 30, w tym 29 inwestycyjnych i jeden celowy) oraz nie poddaniu kontroli wszystkich projektów realizowanych.

Ważnym czynnikiem towarzyszącym alokacji funduszy z SPO-WKP jest ich regionalny rozdział zarówno w ilości projektów realizowanych oraz w wartości dofinansowania. Na cele tego referatu przygotowano na wykresie 1 rozkład wnioskodawców bądź wnioskujących liderów konsorcjów, którzy zrealizowali, realizują, bądź będą realizować projekty w ramach Działania 1.4 SPO-WKP z podziałem na województwa (stan na 29 grudnia 2006 roku).

Wykres 1.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zaakceptowanych wniosków o dofinansowanie projektów w ramach SPO-WKP

Z powyższego wykresu wynika, że 14 województw ma swoich reprezentantów jako liderów prowadzących projekt. Nie oznacza to jednak, że nie ma województwa, które nie

miałoby swojego reprezentanta w realizacji, któregoś z projektów w ramach omawianego działania SPO-WKP. W tym celu należałoby jednak przedstawić pochodzenie członków konsorcjów.

Istnieje powszechne przekonanie o konieczności wspierania sfer polskiej gospodarki uznanych za nowoczesne, zaawansowane i rokujące na długi okres rozwoju, ważnych społecznie oraz tych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa państwa bądź ludności np.: energetycznego, przed atakami terrorystycznymi, skażeniami, itp.. W tabeli 15 przedstawiono pola wiedzy, w które wpisują się realizowane projekty.

Tabela 16. Dziedziny i liczba projektów realizowanych w ramach Działania 1.4 SPO-WKP w nie się wpisujących

Dziedziny	Liczba projektów
inżynieria materiałowa	16
informatyka	15
budownictwo, foresight regionalny zrównoważonego rozwoju, medycyna	8
nanotechnologia	7
biotechnologia	6
chemia, energetyka	5
odlewnictwo, przemysł transportowy, rolnictwo	4
fizyka jądrowa, górnictwo, kompatybilność elektromagnetyczna, ochrona środowiska, zarządzanie	3
bioinformatyka, elektronika, farmakologia, geologia, meblarski, mechanika, ochrona człowieka przed szkodliwym otoczeniem, ochrona przeciwpożarowa, przemysł - ochrona środowiska, spawalnictwo, spożywczy, telekomunikacja, włókienniczy	2
bezpieczeństwo urządzeń, biochemia, biologia, ciepłownictwo, elektryka, hydrologia, mechatronika, nawigacja, odzieżowy, optoelektronika, paliwowy, pomoc niepełnosprawnym, projektowanie prototypów, techniki satelitarne i technologie kosmiczne, technologie wysokociśnieniowe, włókiennictwo, górnictwo metali, wydobywczy	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zaakceptowanych wniosków o dofinansowanie projektów w ramach SPO-WKP

Z przedstawionej tabeli wynika różnorodna struktura dziedzin, które znajdują wsparcie. Dostrzegalna jest liczba dziedzin spełniających oczekiwania wymienione powyżej.

Ważnym czynnikiem do obserwacji realizacja Działania 1.4 jest liczba konsorcjów, ich skład oraz kto jest jego liderem. Tabele 16, 17, 18 i 19 przedstawiają pewien obraz temu służący.

Tabela 17. Rozkład liderów konsorcjów realizujących projekty w ramach w ramach poddziałań 1.4.1, i 1.4.4 i 1.4.4 SPO-WKP

Liderzy konsorcjum	Liczba
Instytut PAN	5
JBR	10
Przedsiębiorstwo	30
Sp. z O. O. komunalna	1
Stowarzyszenie	1
Uczelnia Wyższa	9
Urząd Marszałkowski	1

Minister 1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zaakceptowanych wniosków o dofinansowanie projektów w ramach SPO-WKP

Tabela 18. Liczba konsorcjów z podziałem na ilość członków dla projektów realizowanych w ramach poddziałań 1.4.1, 1.4.3 i 1.4.4 i 1.4.4 SPO-WKP

Liczba członków	Ilość konsorcjów				
	1.4.1	1.4.3	1.4.4	1.4.5	Razem
2	15	4	3	3	25
3	3	5	3	1	12
4	3	1	0	2	6
5	3	1	0	0	4
6	0	0	0	2	2
7	0	0	0	2	2
9	0	0	0	1	1
10	2	0	0	1	3
11	0	0	0	1	1
13	0	0	0	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zaakceptowanych wniosków o dofinansowanie projektów w ramach SPO-WKP

Tabela 19. Rodzaj członków konsorcjów realizujących projekty w ramach poddziałań 1.4.1, i 1.4.4 i 1.4.4 SPO-WKP

Uczestnicy konsorcjów	Liczba
Agencja rozwoju regionalnego	3
Fundacja	4
Instytut PAN	18
Izba gospodarcza	1
Izba przemysłowa	1
Izba rolnicza	1
JBR	36
Jednostka podległa MNiSzW	1
Nieokreślony	4
ODR	1
Przedsiębiorstwo	84
Sp. z O. O. komunalna	1
SSE	1
Stowarzyszenie	4
Szpital	1
Uczelnia Wyższa	59
Urząd Marszałkowski	2
WUS	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zaakceptowanych wniosków o dofinansowanie projektów w ramach SPO-WKP

Ważność danych przedstawionych ww. tabelach wiąże się z tym, że ilustrują jedną z idei przyświecających zacieśnieniu współpracy między sferą badawczo rozwojową. W Działaniu 1.4 SPO-WKP występuje wielość rodzajów podmiotów koordynujących oraz

uczestniczących w realizacji projektów. Dominują konsorcja mało liczne zawierające dwóch, trzech członków.

SPO-WKP a PO IG

Z lektury dokumentów nowego Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013 wynika, że jest on rozwinięciem idei towarzyszących Sektorowemu Programowi Operacyjnemu-Wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw. Dysponować on będzie jednak znacznie większymi środkami, będzie trwał znacznie dłużej oraz będzie dopuszczał większą różnorodność projektów.

	PO IG	SPO-WKP	Wskaźniki względne	
Dofinansowanie całkowite	9 711 629 740	1 714 840 000	566%	Relacja dotacja całkowita w PO IG a w SPO-WKP
Dofinansowanie sfery B+R	2 628 541 176	121 790 000	21,58	Relacja nakłady PO IG do SPO-WKP na sferę B+R
Udział dofinansowania sfery B+R do całości dofinansowania wynikających z Programów	27,07%	7,10%	19,96%	Różnica punktów procentowych pomiędzy udziałami procentowymi dotacji na sferę B+R w PO IG a w SPO-WKP
Dotacja rocznie wg zasady n+2	292 060 131	24 358 000	267 702 131	Różnica corocznej wartości dotacji na sferę B+R w PO IG a w SPO-WKP

Główne różnice poza wartościami finansowymi występującymi między dwoma programami:

- Podniesienie wsparcia sfery B+R z rangi Działania do dwóch Priorytetów dzielących się na badania i inwestycje infrastrukturalne;
- Zwiększenie udziału procentowego dotacji do projektów na sferę B+R w programie z 7,10% do 27,07%;
- Zasilanie sfery kwotą ponad 1 mld PLN rocznie w porównaniu do 100 mln PLN rocznie;
- Rozszerzenie zakresu wsparcia poprzez zwiększenie ilości rodzajów badań i inwestycji w sferze B+R, wsparcie współpracy międzynarodowej, kształcenia młodych naukowców, infrastruktury informatycznej;
- Rozszerzenie wachlarza kosztów kwalifikowanych;
- Zmiany zasad prefinansowania;
- Wykorzystanie cross-finansingu;
- Możliwość finansowania bardzo dużych projektów badawczych i infrastrukturalnych.

Podsumowanie

Efekt mojej analizy założeń PO IG skierowanych do sfery B+R pozwala mi z pewnym optymizmem patrzeć na wsparcie tej sfery z tego źródła. Problemem pozostanie sprawność procesów aplikacyjnych, ocen, zawierania umów, realizacji projektów oraz ich rozliczenia.

Usprawnienie tego procesu wymagać będzie wprowadzenie rozwiązań systemowych. Według mnie powinny one prowadzić do wstępnej selekcji projektów (to już zostało po części zaimplementowane w SPO-WKP), ograniczenia zbędnych dokumentów, reorganizacji i wynagradzania członków zespołów oceniających, wprowadzeniu sprawdzania wniosków o płatność próbą, oraz przygotowania systemu sprawozdawczego zbierającego najistotniejsze dane dotyczące realizacji projektu np.: plan i wielkość poniesionych nakładów w okresie, uzyskane rezultaty, itp.

Bibliografia

- *Uzupełnienie Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004—2006*
- *Program Operacyjny Innowacyjna gospodarka, 2007-2013 Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013, MRR, Warszawa, 29 listopada 2006 r.*
- *Informacje pokontrolne powstałe w wyniku kontroli projektów realizowanych w ramach SPO-WKP, MNiSzW*